

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
" 30 " 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
" 30 " 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІНОТ
Святослав Питель
" 30 " 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія
Освітньо-професійна програма – «Соціальні та поведінкові науки»

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен
Денна	1	1	32	14	5	6	33	90	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	78	90	1

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № від 2024 р.)

Робочу програму склав д.п.н., проф., професор кафедри освітології і педагогіки Володимир ЧАЙКА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № від _____ 2024р.).

**Завідувач кафедри,
д.псих.н., професор**

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (протокол №1 від 30 серпня 2024 р.).

**Голова групи забезпечення
спеціальності, д.псих.н., проф.**

Андрій ГІРНЯК

**Гарант освітньої програми,
д.псих.н., професор
кафедри психології та соціальної роботи**

Оксана ФУРМАН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія наукових досліджень»

1. Опис програми

Дисципліна – «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Статус дисципліни – Нормативна, циклу загальної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 2	Спеціальність: 053 «Психологія» Освітньо-професійна програма: «Соціальні та поведінкові науки»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1
Кількість змістових модулів – 5	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 32 год Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 14 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин – 90 год		Самостійна робота: Денна – 33 год, Заочна – 78 год Індивідуальна робота - 5 год Тренінг – 6 год
Тижневих годин : 6 год, з них аудиторних – 2 год		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни.

Підготовка сучасного магістра має передбачати можливість здійснення ним наукових досліджень для удосконалення професійної діяльності. Прагнення досягти вищих результатів під час навчання чи взаємодії з іншими, беручи за основу сучасні дослідження, є стимулом до оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями та вміннями з методології наукових досліджень.

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб формувати професійну компетентність майбутніх магістрів щодо здійснення наукових досліджень та використання методів психолого-педагогічного дослідження в науковій та професійній діяльності, використання світових досягнень різних сфер науки задля забезпечення інтеграції вітчизняної її складової в європейський науковий простір; стимулювати розуміння здобувачем вищої освіти сучасних наукових здобутків, що є основою для оригінального та критичного мислення; розвивати вміння розв'язувати проблеми в галузі професійної та/або наукової діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» реалізуються такі завдання:

- розширити знання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти про методологію наукових досліджень, про класичні та сучасні методи їх здійснення;
- формувати вміння здійснювати науково-дослідницьку роботу відповідно до загальноприйнятих етапів її реалізації;
- сприяти становленню вмінь методично грамотно застосовувати методи наукового дослідження у професійній діяльності;
- аналізувати результати наукової діяльності на рефлексивній основі, здійснювати самоаналіз власних наукових спроб;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними орієнтирами здійснення порівняльних досліджень, ураховуючи світові тенденції та національні особливості;
- формувати уявлення магістрантів про інтеграційні процеси у різних сферах суспільства на європейському континенті;
- вчити зіставляти наукові ідеї та практики їх упровадження у суспільні сфери для розробки теоретичних підходів універсального прогностичного характеру.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із дисциплін, які вивчають у межах реалізації освітньої програми, цілеспрямованої роботи над вивченням науково-педагогічної та методичної літератури, використання сучасних технологій забезпечення визначеної мети діяльності, активності під час лекцій та практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Процес вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

2.5. Результати навчання.

До результатів вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» належать такі:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

3. Програма дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Змістовий модуль 1. Загальні питання методології наукових досліджень

Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Поняття про науку, її значення для розвитку суспільства. Наукове знання: сутність та характеристика. Зміст дефініції «наукове дослідження». Класифікація наукових досліджень. Основні етапи науково-дослідницької роботи. Магістерська робота як форма науково-дослідницької роботи: загальний огляд.

Література: [6; 8; 11; 14].

Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень

Академічна доброчесність: сутність поняття та її значення у наукових дослідженнях. Основні поняття академічної доброчесності. Боротьба з плагіатом. Протидія корупції. Верифікація джерел

Література: [4; 17; 12].

Тема 3. Методологічні підходи та основні принципи здійснення наукових досліджень

Методологія наукового пізнання. Методологічні підходи у наукових дослідженнях: сутність та застосування. Сутність поняття «принцип». Характеристика змісту принципів наукових досліджень. Класифікація принципів науки і наукового пізнання. Емпіричність, об'єктивність, реплікованість, систематичність, універсальність, системність, обґрунтованість, критичність, етичність як основні принципи здійснення наукових досліджень.

Література: [1; 5; 7; 9].

Тема 4. Методи наукових досліджень

Сутність поняття «метод» та «метод дослідження». Теоретичний та емпіричний рівні пізнання. Емпіричне пізнання: поняття, роль та завдання. Теоретичне пізнання: поняття, роль та завдання. Загальні (або загально-філософські), загальнонаукові та часткові методи наукових досліджень. Теоретичні, емпірико-теоретичні та емпіричні методи наукових досліджень. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Аналогія. Моделювання. Абстрагування. Конкретизація. Пояснення. Формалізація. Спостереження. Експеримент.

Література: [1; 7; 16].

Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень

Сутність поняття «наукова публікація». Функції наукових публікацій. Основні види та типологія наукових публікацій. Наукова монографія, наукова стаття та тези як форми відображення результатів наукових досліджень. Реферат, доповідь та виступ як наукові публікації. Методика підготовки та оформлення наукових публікацій. Форми звітності під час реалізації наукового дослідження.

Література: [3; 10; 15; 16].

Змістовий модуль 2. Структурні компоненти наукового дослідження

Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження

Поняття актуальності дослідження та її обґрунтування. Визначення об'єкта, предмета та теми дослідження. Ознайомлення з літературою. Визначення основних напрямків дослідження. Збір та відбір інформації для реалізації дослідження. Формулювання цілей дослідження.

Література: [7; 13; 16].

Тема 7. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження

теоретичного та практичного стану проблеми

Методологія та опорні теоретичні положення дослідження. Планування перебігу та прогнозованих результатів дослідження. Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична). Вибір методів наукового дослідження. Робочий план наукового дослідження.

Література: [2; 7; 13; 16].

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень

Загальна характеристика теоретичних досліджень. Експеримент як шлях продукування нових знань. Розробка методики проведення експерименту. Процедура обробки експериментальних даних.

Література: [7; 13; 16].

Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист

Характеристика науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Етапи процесу наукового дослідження. Структура магістерської роботи. Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки. Захист магістерської роботи.

Література: [6; 7; 13; 16].

Тема 10. Апробація результатів наукового дослідження

Звіт про науково-дослідну роботу. Заявка на винахід. Апробація наукових матеріалів: наукова стаття, виступ, доповідь, реферат. Упровадження результатів наукового дослідження.

Література: [2; 6; 7; 13; 16].

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Тематика залікового кредиту	Кількість годин								Контр. заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг	
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна			
Змістовий модуль 1. Загальні питання методології наукових досліджень									
Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання	2	0,5	2	-	2	6	-	-	Опитування
Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень	4	1	2	0,5	4	8	0,5	1	Опитування
Тема 3. Методологічні підходи та основні принципи здійснення наукових досліджень	2	0,5	1	0,5	4	8	0,5	-	Опитування
Тема 4. Методи наукових досліджень	4	1	1	0,5	4	8	0,5	1	Опитування
Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень	4	1	2	0,5	4	8	0,5	1	Опитування

Всього за 1 модуль	16	4	8	2	18	38	2	3	
Змістовий модуль 2. Структурні компоненти наукового дослідження									
Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження	4	1	1	0,5	2	8	0,5	1	Опитування
Тема 7. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження теоретичного та практичного стану проблеми	2	0,5	1	0,5	3	8	0,5	1	Опитування
Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень	4	1	2	-	2	8	1	-	Опитування
Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист	4	1	1	0,5	4	8	1	1	Опитування
Тема 10. Апробація результатів наукового дослідження	2	0,5	1	0,5	4	8	-	-	Опитування
Всього за 2 модуль	16	4	6	2	15	40	3	3	
Всього	32	8	14	4	33	78	5	6	

5. Тематика практичних занять – 14 год

Мета практичних занять:

✓ ознайомлювати здобувачів освіти зі специфікою здійснення наукових досліджень та використання методів психолого-педагогічного дослідження в науковій та професійній діяльності;

✓ вчити розрізняти структурні компоненти наукового дослідження та продукувати їх згідно з ухваленими нормами науки.

Змістовий модуль 1. Загальні питання методології наукових досліджень

Практичне заняття 1. (2 год)

Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Мета: ознайомлення з історико-філософськими аспектами наукового пізнання.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Поняття про науку, її значення для розвитку суспільства.
  2. Наукове знання: сутність та характеристика.
  3. Зміст дефініції «наукове дослідження».
  4. Класифікація наукових досліджень.
  5. Основні етапи науково-дослідницької роботи.
  6. Магістерська робота як форма науково-дослідницької роботи: загальний огляд.
- Література: [4; 6; 8; 11; 12; 14; 17].

Практичне заняття 2. (2 год)

Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень

Мета: дослідження питань академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Академічна доброчесність: сутність поняття та її значення у наукових дослідженнях.

2. Основні поняття академічної доброчесності.
  3. Боротьба з плагіатом.
  4. Протидія корупції.
  5. Верифікація джерел
- Література: [4; 6; 8; 11; 12; 14; 17].

Практичне заняття 3. (2 год)

Тема 3-4. Методологічні підходи, основні принципи та методи здійснення наукових досліджень

Мета: оволодіння методичними підходами та основними принципами здійснення наукових досліджень; ознайомлення з різновидами та специфікою використання основних методів наукових досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Методологія наукового пізнання. Методологічні підходи у наукових дослідженнях: сутність та застосування.
2. Сутність поняття «принцип».
3. Характеристика змісту принципів наукових досліджень.
4. Класифікація принципів науки і наукового пізнання.
5. Емпіричність, об'єктивність, реплікованість, систематичність, універсальність, системність, обґрунтованість, критичність, етичність як основні принципи здійснення наукових досліджень.
6. Сутність поняття «метод» та «метод дослідження».
7. Теоретичний та емпіричний рівні пізнання: поняття, роль та завдання.
8. Класифікація методів наукових досліджень.
9. Аналіз та синтез як методи наукових досліджень.
10. Індукція та дедукція як методи наукових досліджень.
11. Аналогія, моделювання, абстрагування, конкретизація як методи наукових досліджень.
12. Пояснення, формалізація, спостереження та експеримент як методи наукових досліджень.

Література: [1; 5; 7; 9; 16].

Практичне заняття 4. (2 год)

Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень

Мета: оволодіння знаннями про наукові публікації як форми відображення результатів наукових досліджень та їх різновиди.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність поняття «наукова публікація».
  2. Функції наукових публікацій.
  3. Основні види та типологія наукових публікацій.
  4. Наукова монографія, наукова стаття та тези як форми відображення результатів наукових досліджень.
  5. Реферат, доповідь та виступ як наукові публікації.
  6. Методика підготовки та оформлення наукових публікацій.
  7. Форми звітності під час реалізації наукового дослідження.
- Література: [3; 10; 15; 16].

Змістовий модуль 2. Структурні компоненти наукового дослідження

Практичне заняття 5. (2 год)

Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження теоретичного та практичного стану проблеми

Мета: вчити обґрунтовувати актуальність наукового дослідження, визначати його тему, мету та завдання; вивчення концептуальних положень наукового дослідження; ознайомлення з апаратом дослідження та специфікою теоретичного і практичного стану проблеми дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Поняття актуальності дослідження та її обґрунтування.
  2. Визначення об'єкта, предмета та теми дослідження.
  3. Ознайомлення з літературою.
  4. Визначення основних напрямків дослідження.
  5. Збір та відбір інформації для реалізації дослідження.
  6. Формулювання цілей дослідження.
  7. Методологія та опорні теоретичні положення дослідження.
  8. Планування перебігу та прогнозованих результатів дослідження.
  9. Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична).
  10. Вибір методів наукового дослідження.
  11. Робочий план наукового дослідження.
- Література: [2; 7; 13; 16].

Практичне заняття 6. (2 год)

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень

Мета: оволодіння методикою проведення теоретичних та експериментальних досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Загальна характеристика теоретичних досліджень.
  2. Експеримент як шлях продукування нових знань.
  3. Розробка методики проведення експерименту.
  4. Процедура обробки експериментальних даних.
- Література: [7; 13; 16].

Практичне заняття 7. (2 год)

Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист. Апробація результатів наукового дослідження

Мета: дослідження вимог до написання, оформлення та захисту магістерських робіт та специфіки їх застосування; ознайомлення із сутністю та формами апробації наукового дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Характеристика науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.
2. Етапи процесу наукового дослідження.
3. Структура магістерської роботи.
4. Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки.
5. Захист магістерської роботи.
6. Звіт про науково-дослідну роботу.
7. Заявка на винахід.
8. Апробація наукових матеріалів: наукова стаття, виступ, доповідь, реферат.

9. Упровадження результатів наукового дослідження.
Література: [2; 6; 7; 13; 16].

6. Самостійна робота.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче згідно свого порядкового номеру в журналі. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Реферат виконується здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. Оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. захист завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформлення презентації.

Ось основні вимоги до оформлення:

Загальні вимоги: **Обсяг:** 10 сторінок основного тексту (без урахування титульного аркуша, змісту, списку літератури та додатків). **Шрифт:** Times New Roman, розмір шрифту – 14. **Міжрядковий інтервал:** 1.5. **Поля:** Верхнє і нижнє – 20 мм, лїве – 30 мм, правє – 10 мм. **Вирівнювання тексту:** По ширині. **Нумерація сторінок:** Зверху в правому куті, починаючи з другої сторінки (титульний лист не нумерується).

Структура реферату: **Титульний аркуш** (Назва закладу вищої освіти. Назва факультету та кафедри. Назва реферату. Прізвище, ім'я, по батькові автора. Науковий керівник. Місто і рік.). **Зміст** (Включає назви розділів роботи з вказанням сторінок). **Вступ** (Обґрунтування актуальності теми, мета і завдання роботи, методи дослідження, структура реферату). **Основна частина** (Складається з кількох розділів, кожен з яких має чітку назву та структуру). **Теоретичний аналіз:** (Огляд наукових джерел, обґрунтування проблеми). **Аналіз досліджень:** (Може включати огляд практичних прикладів або даних, якщо це передбачено темою). **Висновки** (Короткий підсумок результатів дослідження, висновки щодо вирішення проблеми, рекомендації). **Список використаних джерел** (Оформлюється відповідно до стандартів (ДСТУ або міжнародні стилі – АРА, MLA тощо). Джерела подаються в алфавітному порядку). **Додатки** (за необхідності) (Таблиці, графіки, схеми, які є додатковими до тексту реферату).

Оформлення цитат і посилань: **Прямі цитати:** Обов'язково в лапках з посиланням на джерело. **Непрямі цитати (парафраз):** Обов'язково з посиланням на джерело. **Оформлення посилань:** В тексті через квадратні дужки або за допомогою підрядкових приміток, відповідно до обраного стандарту (наприклад, [1, с. 25] або (Автор, рік)).

Оформлення ілюстрацій, таблиць і схем: Таблиці: Нумеруються та мають заголовок зверху («Таблиця 1 – Назва»). Ілюстрації (схеми, графіки): Нумеруються та підписуються під зображенням («Рисунок 1 – Назва»). Ілюстрації та таблиці повинні бути згадані в тексті реферату.

№ з/п	Тематика рефератів
1.	Аналіз наукової (науково-методичної) статті: сутність та алгоритм реалізації
2.	Аналіз книги (посібника, монографії) : сутність та алгоритм реалізації
3.	Анотація до наукової роботи та визначення ключових слів: зміст та послідовність формування
4.	Система підготовки наукових досліджень в одній із країн світу (на вибір)
5.	Анкета за темою магістерської роботи: сутність та алгоритм розроблення
6.	Послідовність проведення анкетування під час наукового дослідження
7.	Сутність та науково-понятійний апарат наукового дослідження як складової частини магістерської роботи
8.	Інтерв'ю за темою магістерської роботи: сутність та розроблення плану (карти, протоколу)
9.	Алгоритм проведення інтерв'ювання та обробки його результатів
10.	Спостереження за темою магістерської роботи: сутність та розроблення плану (карти, протоколу)
11.	Алгоритм проведення спостереження та обробки його результатів

7. ТРЕНІНГ з дисципліни «Методологія наукових досліджень» (6 год)

Завдання для проведення тренінгу (на вибір здобувача освіти):

Розробка та проведення цих завдань допоможуть здобувачам освіти не тільки теоретично, а й практично зрозуміти аспекти реалізації наукових досліджень.

Завдання 1: Розробка практичних кроків щодо дотримання академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень

Опис: розробити практичні кроки щодо дотримання академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.

Кроки:

1. Дослідіть, які існують шляхи дотримання академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.
2. Спрогнозуйте, які з них є найефективнішими.
3. Розробіть практичні рекомендації щодо реалізації визначених кроків щодо дотримання академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.
4. Запропонуйте одногрупникам готовий матеріал та обговоріть ефективність визначених кроків.

Форма подачі: рекомендації щодо реалізації практичних кроків щодо дотримання академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.

Завдання 2: Розробка методів наукових досліджень

Опис: розробити методуку та матеріали реалізації одного з методів наукових досліджень.

Кроки:

1. Виберіть один із методів наукових досліджень.
2. Визначте тему та мету застосування методу дослідження.
3. Спрогнозуйте поетапність методики реалізації обраного методу дослідження.
4. Розробіть заплановане, підготувавши завдання та наочність.
5. Підготуйтеся до обговорення сильних та слабких сторін реалізації обраного методу

дослідження.

Форма подачі: навчальні матеріали з методики реалізації одного із методів наукового дослідження.

Завдання 3: Аналіз наукової публікації

Опис: практикуватися в аналізі одного з різновидів наукової публікації.

Кроки:

1. Виберіть одну наукову публікацію.
2. Визначте її структурні компоненти.
3. Проаналізуйте, за якими вимогами були спродуковані ці компоненти.
4. Розробіть алгоритм навчання однокласників визначати компоненти цього виду наукової публікації та вимог до їх створення.
5. Попрактикуйтеся у зазначеному під час навчального заняття.

Форма подачі: навчальні матеріали з аналізу наукової публікації.

Завдання 4: Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження

Опис: практикуватися в обґрунтуванні актуальності і визначенні теми, мети та завдань наукового дослідження.

Кроки:

1. Виберіть тему наукового дослідження.
2. Спродукуйте обґрунтування актуальності.
3. Визначте мету наукового дослідження.
4. Визначте завдання наукового дослідження.
5. Попрактикуйтеся у зазначеній діяльності під час навчального заняття, визначивши основні вимоги до обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження.

Форма подачі: рекомендації щодо обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження.

Завдання 5: Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична)

Опис: практикуватися в обґрунтуванні актуальності і визначенні теми, мети та завдань наукового дослідження.

Кроки:

1. Виберіть тему наукового дослідження.
2. Дослідіть питання побудови гіпотези дослідження та її різновиди.
3. Побудуйте гіпотези дослідження (нульову, описову, пояснювальну, основну, робочу, прогностичну).
4. Визначте вимоги до побудови гіпотез різних видів.
5. Попрактикуйтеся у зазначеній діяльності під час навчального заняття.

Форма подачі: рекомендації щодо побудови гіпотез дослідження.

Завдання 6: Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки

Опис: практикуватися в оформленні магістерської роботи: ілюстрацій, таблиць, формул, додатків.

Кроки:

1. Відповідно до своєї теми магістерської роботи спродукуйте ілюстрацію, таблицю, формулу та 2-3 додатки.
2. Дослідіть питання їх оформлення відповідно до загальних вимог до написання магістерських робіт в Університеті.
3. Оформіть згідно з вимогами зазначені матеріали.
4. Попрактикуйтеся у зазначеній діяльності під час навчального заняття.

Форма подачі: рекомендації щодо оформлення магістерської роботи: ілюстрацій, таблиць, формул, додатків.

8. Методи навчання

В освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання творчих завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання завдань з тренінгу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

В процесі вивчення дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 1;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 2;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання*	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті	Модульна контрольна робота (теми 1-5)	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті	Модульна контрольна робота (теми 6-10)	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Теоретико-практичне питання 1 – макс. 50 балів Теоретико-практичне питання 2 – макс. 50 балів

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох теоретико-практичних питань. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання модульних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)

60–64		Е (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення – 2018, рік ведення в експлуатацію – 2019 Екран проєкційний BRYAN 2:1,5 (1 шт.)	1-10
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно з ліцензією Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Opera, Google Chrome, Firefox).	1-10
3.	Фліпчарт	1-10

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бруханський Р. Ф. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Городжа Л.В. Наукова стаття: як написати та опублікувати у рейтинговому виданні. *Методичні рекомендації* Київ: Ін-т електродинаміки НАН України. 2020. 48 с.
4. Горчинський С. В., Софілканіч М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 20). 9 с. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/407>
5. Демиденко Н. М. До характеристики принципів здійснення наукових досліджень. *Право.ua*. 2023. № 3. С. 189–193. URL: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2023.3.29>.
6. Загальні методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів / укл.: В. М. Островерхов, Л. І. Біловус, К. З. Восьний, О.О.Луцишин, Г. Л. Монастирський, С. А. Надвичиний, С. В. Питель, С. К. Шандрук. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 83 с. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/opp/zagal_ni_rekomendacii.pdf
7. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
8. Каламбет С. В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія наукових досліджень» : для студентів спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит», 8.1810012 «Управління інноваційною діяльністю». Дніпродзержинськ, 2015. 91 с.
9. Ковальчук Л. Застосування методологічних підходів у науково-педагогічних дослідженнях. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна*. 2011. № 27. С. 13–24. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/periodic/visnyk/27/02_kovalchuk.pdf
10. Наукова публікація : навч. посіб. / М. М. Іжа та ін. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 190 с. (Серія «Методологія дослідження: методи та техніка» : у 4 част., Ч. 1).
11. Організація науково-дослідної роботи магістрантів / Запорізький національний університет. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=393386>
12. Про академічну доброчесність: Проєкт Закону України від 08.01.2024 № 10392. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a>
13. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація

наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання освітнього-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальностей 8.050106, 8.03050901 “Облік і аудит”, 8.050201 “Менеджмент організацій ”, 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.

14. Терещук Г. В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Методика наукових досліджень». Мудл ТНПУ : вебсайт. URL: <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3685>

15. Фіялка С. Типологія наукових публікацій (на прикладі журналів із політематичного показника Social Sciences Citation Index наукометричної бази Web of Science). Вісник Книжкової палати. 2019. № 5. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_5_3.

16. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.

17. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень. Американ. б-ка НаУКМА. Київ : НаУКМА, 2017. 90 слайдів. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/10936>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Боснюк В. 2.1. Етапи наукового дослідження. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FkWxuKuJ8RI&t=56s>

2. Види наукових публікацій Правила оформлення публікацій / Фотограмметрія зондування. YouTube. URL: https://youtu.be/-eAbc_Uzwwg?si=aHYH4Lki_rf25zSv

3. Ткаченко О. А. Поняття про рівні дослідження. Співвідношення понять методологія, метод, методика. З.П. / ПКПЦ Розуміння. YouTube. URL: <https://youtu.be/4ARwiYSYOow?si=MPhXfH8DHLonXZ-l>

4. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>